

**HÍVOM A CSALÁDOKAT,
HÁZASPÁROKAT, JEGYESEKET ÉS SZERELMESEKET,
A CSALÁDOKAT SZERETŐ SZERZETES- ÉS PAPTESTVÉREKET, ÉS
MINDENKIT, AKI A CSALÁD ÉS AZ ÉLET MELLETT ÁLL!**

A tízéves érettségi találkozón volt osztályfőnökük sorra kérdezte volt diákjait, kivel mi történt az elmúlt tíz évben, ki milyen diplomát szerzett, hol és mit dolgozik, alapított-e családot, hány gyereke van, sikeresnek érzi-e magát. Az egyik fiú, az osztály egyik legjobb tanulója, válaszával általános derűtséget keltett, amikor előadta, hogy természetesen sikeres, mert mint eddig bármikor, most is eléri, amit akar, ugyanis olyasmit sohasem akar, amiről tudja, hogy elérhetetlen. Élni tud a lehetőségekkel, de tudja, hogy csak saját magára számíthat. A magánéletéről pedig nincs mit mondania, az ugyanis magánügy. Emlékszem arra – mondta –, hogy a tanár úr megrótt, amikor rajtakapott, hogy a villamoson egy lánynak túl hevesen udvaroltam. Intim kapcsolataid nem tartoznak a nyilvánosságra, vetette a szememre. Most is ehhez tartom magamat. Az osztálytársak azonban beszámoltak „magánügyeikről” is, volt, aki már második házasságában élt, voltak egy, két és háromgyerekesek is, jó néhányan még keresték az „igazit”.

Az egyik volt osztálytárs megjegyezte: emlékszik az említett esetre, ő bizony azóta is úgy gondolja, képmutatás, ha a szerelmesek azért, mert mások is látják őket, nem mernek érzelmeiknek megfelelően viselkedni. Akinek nem tetszik, ne nézzen oda, egyébként a tiltakozókat csak az irigység motiválja, nem erkölcsi megfontolások. Szerinted a házasság is magánügy, – kérdezte az osztályfőnök, – csak a két szerelmes emberre tartozik?

Mi befolyásolja leginkább az emberek viselkedését nyilvános helyeken: tudatos törekvés az illendőségre, mások rossz véleményétől való félelem, vagy öntudatos fegyelmeztség?

A vélemények erősen megoszlottak. A magam részéről úgy vélem – mondta az egyik fiú –, ha ketten úgy gondolják, hogy együtt boldogok lehetnek, akkor teljesen mindegy, hogy minek nevezik kapcsolatukat, mindegy, hogy az együttélésnek milyen formáját választják, minden további csak kettejükre tartozik. A társadalmi-politikai élet is csak az egyénnel számol, egyének csoportjaival, házaspárokkal, családokkal nem tud mit kezdeni. Te komolyan azt gondolod – szolt közbe az osztályfőnök –, hogy a társadalomnak nincs is szüksége tartós, elkötelezett párkapcsolatokra épülő családokra, hogy az egyének esetleges kapcsolataira lehet a társadalmi, gazdasági és kulturális életet, a fejlődést alapozni? Az egyik kétgyerekes anyja megjegyezte: De Tanár Úr, ezt ő se gondolja komolyan, rövidesen benő a feje lágya, a húszéves találkozón már ő is boldog családapa, több gyermek apja lesz, a családok összefogásának lelkes híve! Az pedig ma már fel sem tűnik, ha egyesek nyilvános helyen leplezetlenül szerelmeskednek, ma már nincsenek tabuk. Ezen aztán mindenki jót nevetett, a találkozó pedig az emlékek felidézésével vidáman folytatódott.

Hol látjátok a határt a csak a két emberre tartozó és a közösséget is érintő között? Mi a különbség a szemérem és a tabu-téma között?

Kedves házaspárok, jegyesek és szerelmesek! „Mivel a mindenség Teremtője a házastársi közösséget tette meg az emberi társadalom kezdetévé és alapjává ... a család ... a társadalom első és eleven sejtje. (I. Apostolicam Auctuositatem 105) A család eleven és rendezett szálakkal kapcsolódik a társadalomhoz, amelynek alapját képezi, hiszen szüntelenül táplálja az élet szolgálata által: a társadalom tagjai a családban születnek, és a családban kapják meg a szociális

erények első iskoláját; ezek az erények pedig a társadalom életének és fejlődésének lelkét jelentik. Így a család természetétől és hivatásától távol áll, hogy magába zárkózzék; épp ellenkezőleg sajátos társadalmi szerepét vállalva meg kell nyílnia más családok, valamint a társadalom felé.” (FC 42) Korunk egyik jellemző vonása, hogy az egyéni szabadságot a végletekig erősíteni, a társadalmi vonatkozásokat pedig csökkenteni igyekeznek. A párkapcsolatot is úgy kezelik, mint aminek a létrejöttét, vagy felbomlását csak az egyéni érzelmek és érdekek befolyásolják. Ahhoz azonban, hogy a párkapcsolatból család legyen, nem elég két ember közös döntése, mert a családnak társadalmi dimenziója is van. A társadalom családokból épül fel, a családot viszont két ember alapítja, amikor házasságot kötve eleget kíván tenni az isteni intésnek: *„Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be a földet!”* (Ter 1, 28) A házasság tehát nem csupán két ember belső magánügye, a társadalomnak szüksége van a családra, ugyanakkor felelős is azért, hogy a család, mint intézmény jól betölthesse hivatását, legyen a társadalmi humántőke megbízható forrása. Azok a fiatalok, akik nem szeretnék a hagyományos házasság „béklyóit” magukra venni, de együtt akarnak élni, ragaszkodnak ahhoz, hogy döntésük a sajátjuk legyen, senki ne szabjon nekik semmilyen feltételeket, ugyanakkor követelik, hogy a társadalom ezt a magán döntést tiszteletben tartsa. Döntésüket tehát nyilvánosságra hozzák, nyilvánossá téve ezzel a nem a nyilvánosságra tartozó intim kapcsolatukat. A nyilvánosság teljes kizárása, vagyis a párkapcsolat bármiféle legalizálásának mellőzése ugyanis azzal járna, hogy az emberpár minden ügye csak saját magukra tartozna, nem tarthatnának igényt sem anyagi, sem erkölcsi támogatásra. Ugyanakkor a magánügynek tekintett párkapcsolatból kialakult családra mint humánerőforrásra a társadalom sem számíthatna, de nem is vállalhatna felelősséget érte.

A házasság és a család a közjó része, mert az egész emberi közösségnek szüksége van a házasságra mint intézményre, hogy létrejöhessenek azok az alapegységek, a családok, amelyekből építkezhet. *„A házasság intézményének értékét az államhatalomnak el kell ismernie, a házasságon kívül élő párok helyzete nem lehet azonos a törvényes házasságban élőkével.”* (Családjogi Charta, 1§ c.)

Soroljatok fel eseteket, amikor a családok, család-közösségek összefogása segítette a család intézményének helyzetét javítani! Hogyan tudjátok elősegíteni, hogy a házasságra készülők feljöjjenek az egész társadalom érdekében fontos feladatukhoz?

Könnyen tévútra jut az a párkapcsolat, amelyben az önzés fontos szerepet játszik. Az önző ember csak a saját javát és érdekét nézi, nincs tekintettel a másikra, annak személyi méltóságára. Az egyéni szabadságot túlhangsúlyozó korunkban a csak a saját örömet-gyönyörét kereső ember a szexualitást függetlennek kiáltotta ki az utódnemzéstől, sőt, a szeretettől is, mindent megengedettnek és szabadnak tekint, amit a maga szempontjából jónak és örömtelinek tart. A partner személyi méltóságát sérti, aki a nyilvánosság elé tárja a másik teste iránti túlzott érdeklődését, azt a látszatot keltve, hogy a másik csupán élvezeti cikk. A személy méltóságának mélységes tisztelete nélkül a házasság méltósága sem érvényesülhet. Akik igazán szeretik egymást, azok teljes emberségüket, azaz a test-lélek-szellem egységét kölcsönösen egymásnak ajándékozzák, egymás teljes személyiségét kölcsönösen elfogadják. *„Isten minden embert a saját képmására teremtett, megtestesült Fiában felfedte az ember titkát; Fia által Isten gyermekeivé válhattunk. E két dimenziót, ti. az emberit és az istenit (a természetest és a természetfelettit) együtt szemlélve válik jobban érthetővé az ember sérthetetlen méltósága. Az embernek örök rendeltetése van és arra hivatott, hogy részese legyen Isten szentháromságos szeretetének.”* (Dignitas personae 8.)

Bíró László
az MKPK családreferens püspöke
a Magyar Katolikus Családegylet elnöke